

Advies bijkomende onderwijsbevoegdheid CVO voor 1 september 2022

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Advies op vraag van Ben Weyts, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand op 17 maart 2022.

Uitgebracht door de Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 29 maart 2022 met 20 stemmen voor en 1 onthouding.

Vorbereiding: Technische werkgroep Onderwijsbevoegdheid op 09 maart 2022 en 17 maart 2022 onder voorzitterschap van Ewoud De Sadeleer.

Dossierbeheerder: Eric d'Hooghe

Inhoud

1	Situering.....	2
2	Beoordelingscriteria	3
2.1	De beoordelingscriteria, vastgelegd in de regelgeving	3
2.2	Bijkomende criteria	4
2.2.1	Aanvragen Aanvullende algemene vorming (AAV).....	4
2.2.2	Heraanvragen na een negatieve beslissing van de Vlaamse Regering.....	4
3	Advies.....	4
3.1	Leeswijzer	4
3.2	Algemene opmerkingen bij de adviezen	4
3.2.1	Regionaal overleg biedt opportuniteiten.....	4
3.2.2	Edusprong en de regioscan versterken het volwassenenonderwijs	5
3.2.3	Regelluw kader biedt kansen aan centra	5
3.2.4	Vernieuwde kijk op het studiegebied Fotografie	5

1 Situering

Sinds 1 september 2017 wordt de onderwijsbevoegdheid van een centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) door de Vlaamse overheid toegekend per vestigingsplaats onder de vorm van een studiegebied voor het secundair volwassenenonderwijs. Een CVO kan die opleidingen enkel organiseren in de vestigingsplaatsen waarvoor onderwijsbevoegdheid is toegekend. Een penitentiare instelling wordt daarbij als een afzonderlijke vestigingsplaats beschouwd.

Een centrum kan op twee manieren een bijkomende onderwijsbevoegdheid verwerven:

- 1 Een centrubestuur vraagt onderwijsbevoegdheid aan voor een bijkomend studiegebied in een bepaalde vestigingsplaats;
- 2 Een centrubestuur ontvangt in het kader van overheveling de onderwijsbevoegdheid voor een bijkomend studiegebied van een ander centrubestuur.

Een centrubestuur moet voor 15 februari of 30 september een gemotiveerde aanvraag indienen bij het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). De Vlaamse Regering kan de aanvraag weigeren of inwilligen met een gemotiveerde beslissing. Sinds 1 september 2015 is de Vlaamse Regering eraan gehouden hierover eerst advies te vragen aan de Vlaamse Onderwijsraad.¹

Dit advies gaat over de aanvragen die uiterlijk op 15 februari 2022 werden ingediend bij AHOVOKS. Het gaat hierbij om 36 aanvragen voor nieuwe onderwijsbevoegdheid door 11 centra voor volwassenenonderwijs.

Per studiegebied gaat het om de volgende verdeling:

Studiegebied	Aantal
Aanvullende algemene vorming (AAV)	9
Ambachtelijk erfgoed	1
Chemie	4
Europese talen richtgraad 3 en 4	1
Fotografie	7
Grafische communicatie en media	1
Horeca	1
Huishoudhulp	2
Koeling en warmte	1
Land- en tuinbouw	1
Logistiek en verkoop	2
Mechanica-elektriciteit	4
Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4	1
Specifieke personenzorg	1
Eindtotaal	36

Wat opvalt, is het grote aantal aanvragen voor AAV (9) en Fotografie (7). De stijgende trend voor aanvragen voor AAV wordt verklaard door het feit dat heel wat centra willen inzetten op trajecten waarbij AAV en diplomagerichte opleidingen (gelijktijdig) geïntegreerd aangeboden worden, vooral voor kansengroepen. De beleidsnota Onderwijs 2019-2024 zegt immers dat het

¹ [Decreet betreffende het onderwijs XXV, 19 juni 2015.](#)

volwassenenonderwijs een aanbod moet ontwikkelen voor een zo breed mogelijk publiek en in functie van maatschappelijk functioneren en re-integratie de nodige kennis, vaardigheden, kennis en attitudes moet aanreiken.²

Het groot aantal aanvragen voor Fotografie wordt verder in het advies verklaard (zie 3.2.4).

Aantal aanvragen per centrum:

Aantal aanvragen	Aantal centra
1	6
2	1
3	1
4	2
17	1
Totaal	11

Het overgrote deel van de centra diende een beperkt aantal aanvragen in. Er is één centrum dat zeventien aanvragen doet. Het gaat hier evenwel om een centrum dat programmaties aanvraagt voor zes verschillende vestigingsplaatsen.

2 Beoordelingscriteria

De Vlor stelde voorafgaand aan de bespreking van de dossiers beoordelingscriteria op.³ Die zijn gebaseerd op:

- Het decreet betreffende het volwassenenonderwijs van 2007 (15 juni 2007);⁴
- Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van het aanbod in het volwassenenonderwijs (19 juli 2007).⁵

2.1 De beoordelingscriteria, vastgelegd in de regelgeving

- Past de nieuw aangevraagde onderwijsbevoegdheid in een langetermijnvisie van het centrumbestuur?
- In welke mate is er een regionale maatschappelijke behoefte aan de nieuw aangevraagde onderwijsbevoegdheid in het rekruteringsgebied van die vestigingsplaats van het centrum?
- Wordt er samengewerkt met derden voor de organisatie van de nieuw aangevraagde onderwijsbevoegdheid in die vestigingsplaats?
- Beschikt het centrum over de nodige leraarsuren, expertise en infrastructuur voor de organisatie van de nieuw aangevraagde onderwijsbevoegdheid?
- Is er in het kader van de laatste doorlichting in het centrum een voorbehoud van de inspectie voor de opleiding die behoort tot het studiegebied waarvoor de onderwijsbevoegdheid wordt aangevraagd?
- Komt de kwaliteit van de andere opleidingen van het centrum voor volwassenenonderwijs niet in het gedrang?

² [Beleidsnota 2019-2024. Onderwijs | Vlaanderen.be](#), p. 43.

³ Goedgekeurd door het Bureau van de Raad Levenslang en Levensbreed Leren op 29 juni 2021.

⁴ [Decreet betreffende het volwassenenonderwijs, 15 juni 2007.](#)

⁵ [Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van het aanbod in het volwassenenonderwijs, 19 juli 2007.](#)

- Is het principe van de vrije keuze gewaarborgd?

2.2 Bijkomende criteria

2.2.1 Aanvragen Aanvullende algemene vorming (AAV)

Bij een aanvraag voor AAV, wordt in overweging genomen of het centrum beschikt over:

- een voldoende groot aanbod beroepsgerichte opleidingen;
- een samenwerkingsovereenkomst met een ander centrum in het werkingsgebied met een voldoende groot aanbod beroepsgerichte opleidingen, gestaafd aan de hand van een gehandtekening of digitaal bevestigde verklaring, of heeft daar ernstige pogingen toe ondernomen.

2.2.2 Heraanvragen na een negatieve beslissing van de Vlaamse Regering

Indien een aanvraag in een vorige ronde afgekeurd werd door de Vlaamse Regering, onderzocht de Vlor in welke mate de heraanvraag tegemoetkomt aan de reden voor de afkeuring door nieuwe informatie of bijkomende acties.

3 Advies

3.1 Leeswijzer

De Vlor beoordeelde elk dossier in zijn geheel. We motiveren onze beoordeling op basis van de belangrijkste criteria waarop we ons baseerden voor die beoordeling. De criteria die we niet aanvoeren, beschouwen we als voldaan.

3.2 Algemene opmerkingen bij de adviezen

3.2.1 Regionaal overleg biedt opportuniteiten

De Vlor is verheugd om vast te stellen dat heel wat centra zijn ingegaan op zijn verzoek tot regionaal overleg. De raad blijft een breed regionaal overleg met een netoverschrijdend karakter tussen de verschillende centra aanmoedigen. We onderschrijven het belang ervan in het kader van de regionale maatschappelijke behoefte aan de nieuw aangevraagde onderwijsbevoegdheid in het rekruteringsgebied. Ook bij de versoepeling van tijdelijke onderwijsbevoegdheid in het kader van Nooddecreet IX wordt het belang van overleg met de centra in de regio benadrukt.⁶ Dergelijk overleg faciliteert afspraken tussen de centra en over de onderwijsverstrekkers heen en moet ervoor zorgen dat er ook de nodige samenwerking georganiseerd wordt. De raad hecht er belang aan dat het overleg (op regelmatige basis) bestendigd wordt en dat de afspraken op basis waarvan de raad een gunstig advies geeft, nageleefd worden.

De Vlor blijft van mening dat er regionaal nog meer opportuniteiten liggen tot het maken van afspraken op het vlak van onderwijsaanbod en het opzetten van samenwerkingen binnen dat kader. De leden van de Technische werkgroep Onderwijsbevoegdheid volwassenenonderwijs van de Vlor blijven zich inzetten om dat te stimuleren. Specifiek in het kader van deze aanvraagronde

⁶ [Omzendbrief Dringende en tijdelijke maatregelen voor de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie naar aanleiding van de coronacrisis 07 maart 2022.](#)

voor onderwijsbevoegdheden hebben de leden van de werkgroep zich ingespannen om ook na de deadline voor de aanvragen verder overleg in te plannen en afspraken te bekomen waar die nog onvoldoende aanwezig waren in het dossier. We zijn verheugd met de snelle en constructieve afspraken die nog konden gemaakt worden en nemen die mee in ons advies. We vragen aan de overheid om uitzonderlijk rekening te houden met die belangrijke vooruitgang.

Naast het regionaal overleg om tot samenwerking en afspraken te komen, ziet de Vlor in het bijzonder ook opportuniteiten in een regio-overstijgend overleg in Brussel en de Vlaamse rand (regio Halle-Vilvoorde), waar verschillende centra in de verschillende regio's een gelijke wervingszone beogen, waar er een overlap is van de potentiële instroom of waar centra uit de bredere hoofdstedelijke regio rekruteren.

3.2.2 Edusprong en de regioscan versterken het volwassenenonderwijs

Met de relancemiddelen uit de Edusprong⁷ wil de minister van Onderwijs van het volwassenenonderwijs een sterk merk maken én het een boost geven om meer dan ooit de speler te worden die de sociale mobiliteit van mensen faciliteert via omscholing, bijscholing en kwalificering. Het relanceplan heeft de ambitie om het aanbod volwassenenonderwijs te versterken op het vlak van duurzame arbeidsmarktgerichte kwalificatiemogelijkheden met een 21ste-eeuws karakter. Belangrijk daarbij is ook om in te zetten op brede vorming en op het aanbieden van een divers en wijdverspreid aanbod, waarmee het volwassenenonderwijs zich vandaag al onderscheidt van andere opleidingsverstrekkers. De Vlor ondersteunt dat initiatief en houdt in zijn beoordeling dan ook rekening met de vooropgestelde doelstellingen in de visienota Edusprong.

De Vlor staat ook positief tegenover de ingebruikname van de regioscan. Die bevraging van regionale partners en cursisten, in het kader van de Edusprong, kon voortbouwen op de uitgebreide ervaring van de centra met het bepalen van de opleidingsbehoeften in de regio. De systematiek werkte versterkend, vooral door het extra stimuleren van het regionaal overleg tussen de centra en diverse stakeholders, waardoor de regioscan een waardevolle aanvulling bleek om het opleidingsaanbod af te stemmen op de noden en vragen vanuit de eigen regio. Ook de investering in een regionale 'accountmanager' voor het volwassenenonderwijs was positief. De meeste centra konden dan ook goed gebruik maken van de regioscan om vanuit de aangegeven behoeften extra onderwijsbevoegdheid aan te vragen.

3.2.3 Regelluw kader biedt kansen aan centra

In het Nooddecreet IX wordt eveneens in het kader van de relance een tijdelijk regelluw kader gecreëerd. In dat kader kunnen centra tot en met schooljaar 2023-2024 gebruik maken van tijdelijke onderwijsbevoegdheid onder bepaalde voorwaarden. Dat geeft centra de mogelijkheid om opleidingen uit te proberen, te evalueren en de resultaten ervan eventueel mee te nemen naar een latere aanvraag voor definitieve onderwijsbevoegdheid.

3.2.4 Vernieuwde kijk op het studiegebied Fotografie

Net als in de vorige aanvraagronde zien we ook nu heel wat aanvragen voor het studiegebied Fotografie. De Vlaamse Regering gaf die aanvragen in de vorige aanvraagronde overwegend een negatieve beslissing omdat er geen maatschappelijke behoefte zou zijn, vooral door een gebrek aan vacatures.

⁷ [Visienota Edusprong. Van achterstand naar voorsprong. Plan voor een kwalitatief versterkt volwassenenonderwijs in uitvoering van het relanceplan Vlaamse Veerkracht, 15 februari 2021](#)

De Vlor merkt op dat er heel wat vraag is naar profielen die voldoende kennis hebben van (digitale) fotografie. Heel wat bedrijven zetten immers in op het meer commerciële gebruik en het delen van foto's met aandacht voor sociale media, grafisch ontwerp, webdesign, ... Er zijn dus weinig vacatures voor fotografen, maar hun competenties zijn wel belangrijk voor veel andere beroepen. Zowel VDAB als de beroepsfederatie geven dat aan met de boodschap dat die vakkennis niet in aparte vacatures weerspiegeld wordt.

Een belangrijke nieuwe evolutie is ook dat er nieuwe beroepskwalificaties en opleidingsprofielen zijn ontwikkeld, enerzijds voor Vakfotograaf (studiegebied Fotografie) en anderzijds voor Crossmedia assistent (studiegebied Grafische communicatie en media), dat in de plaats komt van Multimediaoperator. Dat laatste is significant voor de onderwijsbevoegdheden, gezien de modules digitale fotografie uit Multimediaoperator niet meer opgenomen zijn in de kwalificaties en profielen voor Crossmedia assistent. Als het studiegebied Fotografie en de opleiding Vakfotograaf niet aangeboden worden, zullen cursisten dus geen modules digitale fotografie meer kunnen volgen. Heel wat van de huidige aanvragers voor het studiegebied Fotografie, zijn centra die tot nu het studiegebied Grafische technieken inrichten, een onderwijsbevoegdheid die zal verdwijnen. Daardoor verdwijnen modules met competenties die professioneel gegeerd zijn, tenzij de betrokken centra een onderwijsbevoegdheid voor Fotografie krijgen.

Hierna volgen de motiveringen per advies. Dat deel wordt niet gepubliceerd op de website van de Vlor